

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Bécs évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Videkre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is,

Kolozsvár, 1904.

Rónai Horváth Jenő.

Kolozsvár, aug. 25.

A király születés napjával járó hivatalos ebédek megszűntek a maguk hivatalos tisztségük is, melyekhez a „tiszta” a cs. és kir. katonazenekarok „Gottterhalte”-ja szolgáltatta.

E hivatalos tiszteket között Beck és Albori tábornok nagy urak föltűnő módon adtak kifejezést azon nézetüknek, hogy a közös hadsereg az osztrák császári és hivatalos nyelve a német, melynek legszentebb kötelessége az Osztrák Birodalom egységének megvédelmezése.

A többi aztán egy nagy semmi!

Előttük Magyarország csak egy része és nem egyenjogú társa Ausztriának, s hiába akarták a magyar vezényleti nyelv kérdésének keresztvitelével megbontani a hadsereg egységét, az a magyar ellenzéknek nem sikerült, de nem is fog az sikerülni soha-soha!

Es hogy ez az osztrák tábornoki felfogás még nyomatkozik legyen, hát ugyanegy időben s hasonló hivatalos ebéden Tisza István magyar miniszterelnök „tiszta”-nak rázendített a Gottterhalté, hogy meghallhassák Bécsben is az ő nagy loyálisát s lássák azt a teljes harmóniát, mely uralja a helyzetet az Osztrák Birodalom minden pontján, Bécsben, a császárvárosban, Budapesten, a királyi székvárosban és a meghódított tartományok fővárosaiban, Szerajevóban!

Szegény Magyarország és magyar nemzet! Jaj neked, míg ilyen miniszterelnökeid lesznek.

Ámde ne csüggedjünk!

A magyar honszeretetet, a magyar nemzeti érzés megnyilatkozását elhallgattatni vagy lekötve tartani ideig-óráig lehet, de azt az igazi magyar szívekből és keblekből kiírni soha-sohasem lehet.

Szívünket és lelkiünket felvillanyozó nagy örömmel olvastuk azt a hazafias lelkesedéstől átható beszédet, melyet a pécsi állomás parancsnok Rónai Horváth Jenő tábornok intézett a honvéd hadapród iskola növendékeihez:

„Szívük minden dobbanásával ragaszkodjanak a magyar földhöz, melyen élünk és halunk és a magyar néphez, melynek kebeléből származunk!”

Van-e ennél magasabb hang, mely elhangzott volna valaha magyar ember ajakáról? Volna-e őszintebb és tisztább profécia, mely a magyar haza és a magyar nemzet szeretetére taníthatná a serdülő honvédtiszteket, nemzetünk és hazánk jövőjét védelmezőit?

Bizonyára nincs!

Rónai Horváth Jenő tábornok e szép tanításával beírta nevét a magyar nemzet aranykönyvébe, melynek lapjain ott díszelnek a Rákóczyak, a Bocskaiak és Kossuthok nevei, a kiknek olvasására földobban a szívünk és lelkiismeretünk előtt elvonul Magyarország ezeréves dicsőséges múltja ragyogó fényével, nagyságával, de összes szenvedéseivel, évszázadokig tartó küzdelmeivel is.

Rónai Horváth Jenő szívében, az osztrák tábornoki uniformis alatt sem szűnt meg dobogni a tiszta, született magyar vér s a deli honvéd hadapródok láttára kitört ajakán a keblét színlő megölt hazaszeretet és ragaszkodás a magyar földhöz, a melyen élt és a magyar néphez, melynek kebelében született. És e bőséges hazaszeretethez nek-tárként csapogtatott egy-egy parányit a komoly férfiakká lett honvéd tisztek lelkébe!

Gyenge a mi tollunk ahhoz, hogy e hazafias cselekedet jelentőségét érdeme szerint méltatni tudnók.

Meg sem próbáljuk!

De nem fojthatjuk el keserűségünket sem a felett, hogy a mikor egy magas állású katoná, a kinek minden szavát, minden mozdulatát szigorú *Reglementek* batárolják, hogy mit szólhat és mit tehet; meg tudja találni a módot és szavakat, hogy miként szóljon és cselekedjék, hogy szavában és cselekedetében hű legyen királyához, hű legyen hazájához és nemzetéhez, sőt ugyanakkor másokat is hasonló hűségre neveljen és oktasson: ugyanakkor az ország miniszterelnöke a Gottterhalte hangjai mellett töstözök osztrák szellemében, Beck és Albori generálisok mintájára, a helyett, hogy oda dörögne nekik hatalmasan, amugy isten igazában, hogy Bécsben is meghallhassák: „Ne bántsát a magyart!”

Jah! De Tisza István, egy magyar miniszterelnök, s még állásába kerülhetne ez a bátorság, míg Rónai Horváth Jenő csak egy osztrák, de magyar tábornok, a ki könnyebben játszhatik állásával, legfeljebb nyugdíjazza s punktum!

De mi csodáljuk bátorságát, kalapot emelünk igaz hazafisága előtt s kérjük a magyarok istenét, hogy adjon hazánknak, a magyar nemzetnek sok olyan osztrák tábornokot, a milyen Rónai Horváth Jenő!

Függetlenségi.

— Megbánt keresztapaság. Nem is olyan nagyon régen — a mikor még báró Bánffy Dező csak Hoppmester volt s nem az „Upárt” agilis vezére, történt meg az az eset, hogy egyik fővárosi napilap szerkesztője Bánffy Dező keresztvív alá tartotta. Hogy a halállan keresztvívnek a Hoppmesterség otthagyzása avagy az „Upárt” vezérség nem tetszett-e, nem kutatjuk, — tény az, hogy a keresztvív nap-nap után kegyetlenül ostorozza lapjában a politikai pártvezérségre tévelyedett keresztapát. Most aztán a bubánatos pártvezér, mint egyházközségi főgondnok, hosszú, panaszos levélben önti ki fölhajszolt keserveit az E. Prot. L. hasábjain, a marosi e. megye Esperese előtt, irván többek között a következőket: „... csak politikai célszóból vagy más öns érdekéből ragalmaz és fordít; az, ki alig két évvel ezelőtt hogy az ev. ref. kire állt, még az iránt könyörgött nálam, hogy a keresztvív felbőltölését keresztapja legyen, a mit én, eddigi rigiden betartott elveim dacára, akkor botorult teljesítettem! — Pedig egy kalvinista ember, — úgy tudjuk — ha megbánja is, de nem bánja fel keresztvív cselekedetét s annál inkább csodálkozunk báró Bánffy Dezőn, a főgondnok, hogy nyilvánosan megbánta a keresztapaságot. Mi azonban azt hisszük, hogy e főhatalmátörőltésben is csupa politikai felfurak rejlik; — ezzel a panaszos levéllel akarván kiengesztelni a kalvinista pártvezér magára haragított. Egyébként módjában lesz a kitagadott keresztvívnek is, hogy a megbántott keresztapát érdeme szerint kiengesztelje.

A japán—orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, aug. 25.

Változás történt tegnap a japán hadvezetőségben Port-Artur alatt, a miből talán legbiztosabban kivehetjük, hogy a japánok legutóbbi heves támadásai nem hozták meg a várt sikert. Nogi tábornok helyett Yagamata vette át a vezényletet, a ki már a 10 évvel ezelőtt viselt háborúban bámulatremelő hadvezéri kvalitást mutatott. A változás arra is enged következtetni, hogy az ostrom most már energikusabb kézbe menvén át, még pokolibb tüzzel és ellenállhatatlan vakmerőséggel fog megindulni. Természetes, hogy a végökig feszült érdekű Port-Artur horgolye felől csak legfőbb találgatásokkal oszthatnók el. Az oroszok nem tudnak magutól hirt adni az őket körülvevő acélgyűrű miatt. A japánokról pedig tudjuk, hogy terveiket nem költik senkinek az orrára, sikereikkel pedig nem dicsekszenek.

Bizonyos csak az, hogy Port-Artur kemény dió; hiszen már egy ízben leirtuk, micsoda kolosszális védőművekkel van ellátva. Ezen azért, ha bevétele sikerül, a japánok történelmi nevezetessége, emlékezetes haditényét követnek el, mely végkép megalapítja Japán nimbuszát a világ összes hadseregei előtt.

Egyelőre mindazon hírekből, melyek a vár állapota felől keringenek, egyet hangoztatunk ki teljes biztonsággal; hogy a japá-

nok nagyszabású előkészületeiket akarják most befejezni, vagy a legszűkebb ostromzárat alkotva a várörtség kitérítésére, zárt világraszóló vakmerő rohamtámadásokra. Másfelől az a hír érkezik, hogy Nogi helyébe Yagamata kinevezését csak orosz körök portálják, mert Yamagata már 1904-ben visszahívták öreg kora miatt. — Nem valószínű tehát, hogy most, 10 év után alkalmasabbá vált volna oly óriási feladat megoldására.

A liaojangi harcokról sem érkeznek jelentősebb hírek. A japánok haditervét a portariuri makacs ellenállás s az orosz haditervén észlelt változások, mely némely esetben az offenzívára való hajlandóságot árulja el, erősen befolyásolja. A japánok Ansanban hatalmasan megerősítik, mert Liaojang felé hadműveleti bázisul akarják felhasználni. Míg Kurokiri az a hír, hogy a Taisze-folyónál operál, addig más oldalon Ukasima tábornok vezérlete alatt egy egészen új hadsereg jelenkezik a Liao folyó völgyében. Az események azonban mindkét hadsereget vizik a döntő ütközet felé, legalább azt mutatja Kuropatkin távirata a cához.

Az oroszok általános kudarcot a koreai expedíciójával akarják reparálni. Híre jár, hogy 20.000 orosz állépre a Jumen folyót, Pongjang felé halad s főleg Gensan kikötőjére fáj a foguk. Megjegyzendő, hogy bár a japán megszálló sereg erősen szét van osztva Koreában, mindazonáltal nem lesz valami nehéz kiporolni a vállalkozó szellemű oroszok nadrágját, mert Koreát máris keresztbe és hosszba szeltek vasutakkal a japánok és az utakat is jobb karba helyezték, úgy, hogy könnyebben egyestülhetnek s játszva kiverhetik az orosz akarnokokat. Sőt Mandzsuriából is hamarosan rájuk rohamoz egy erősebb hadosztály, mert már Fongvancsongból is vezet tábori vasútvonal Korea belsejébe.

Sokkal alaposabb az a föltevés, hogy minhelyt a japán flotta felszabadul Port-Artur alól, Szachalin szigeténél jelenik meg, melyet nem lesz nehéz megszállniuk. Innen aztán a szemben fekvő vadlövőköt felé irányítják figyelmüket. Ezzel az eshetőséggel számolnak Pétervártól, mert vadlövőköt lázasan erősítik s oda irányítják az újonnan érkező csapatok jelentékeny részét. Szóval: minden előkészülettel megtesznek egy hosszú ostrom sikeres visszautasítására.

Budapestre ma a következő táviratok érkeztek:

Tokió, aug. 25.

A vadlövőköt torpedóhajórajt Szachalin szigete felől Korea irányában láttak haladni. Híre jár, hogy Gensan felé haladnak, melyet megtámadni készülnek. Kamimura az orosz torpedóflottilla keresésére indult. Az oroszok megtámadni készülnek Koreát. A Tumen folyót 10—20.000 orosz lépte át. Koreai helyőrségeink Pongjang felé igyekeznek, hogy az újabb orosz próbálkozásnak nyakát szegjék. Gensanba érkezett egy kisebb torpedóhadosztály-küldeményünk.

London, aug. 25.

Port-Artur körül minden csendes. Nogi elbocsátásának okán a nagy veszteségeket s az azokkal arányban nem álló csekély eredményt hozták fel. Másfelől kétségbevonják, hogy Yamagata nevezeték a vár körül operáló sereg főparancsnokává. Úgy beszélnek, hogy a japánok már befejezték összes előkészületeiket s tán még ma megindul az általános támadás, mert Tokióban már türelmetlenkednek az ostrom elhúzó-dásán. Yamagatának utasítás ment, hogy véráldozatokat nem kímélve, ostromolja meg a várat. A védősereget kissé aumálta a felsiker.

A tengerőről semmi újat nem jelentetünk egyelőre. A hajóhad kitöréséről szóló hírt nem erősítették meg meg, bár arról is jött hír, hogy az orosz flotta már meg is menekült. Ez azonban annyira magán viseli a valószínűség bélyegét, hogy csak éppen regisztrálására szorítkozunk. A Sanghaiba menekült 2 orosz hajó valószínűleg le fog szerelni, sőt úgy hírlik, hogy a Saigunba menekült Diana sem tér vissza Európába, hanem angol közbenjárásra szintén a leszerelésre szánja el magát. Az elsüllyesztett angol hajó ügyében a sanghaji tengerészeti ítélőszék ülést tartott, melyen a leghatározottabban elítélte az oroszok alapján eljárását és súlyos ítéletet hoztak az oroszokra nézve, kimondván, hogy eljárásuk minden jogos alapot nélkülöz. Az angolok most ez alapon a legmesszebbmenő elégtételt fogják követelni.

Csifu, aug. 25.

Itt már a vár elesésének tulajdonítják a beállott nagy csendet. Másfelől azt is beszélik, hogy a japán halottak eltemetése veszi igénybe az időt. A vár elesését mindenütt kétségtelennek tartják. Mindenkit meglepett az oroszok makacs ellenállása. Stüssel, hir szerint, naponként több szökevény katonát vezet ki. A helyőrség hangulata nyomott. Az 1—2 napi pihenő nagy hasznára volt a várőrségnek. Senki sem hiszi, hogy sokáig húzódhatnék még el az ostrom. Mindenki meg van győződve, hogy

Yamagatával szemben, a ki még 1896-ból ismeri Port-Artur fekvését, legfeljebb csak ideig-óráig tarthatja magát a vár.

London, aug. 25.

Nodzu tábornok csapatai keleti szárnnyából erősítéseket küldött Kurokinak. A csapatmozdulatok lassan fejlődnek a terepnehezségek következtében. A japánok Ansanban megerősítik. Oku erős állást foglalt el itt. Az orosz előőrsek mind merészebbek. Általában az a nézet, hogy az oroszok offenzívával próbálkoznak meg. — Beavatottabb körökben az offenzíva látszólagos jeleit úgy tekintik, hogy ezzel csak a visszavonulást akarják fedezni. — Tévkra akarják vele vezetni a japánokat.

Csifu, aug. 25.

A japánok ismét megtámadták a várat. Az ágyúzás megindult és szakadatlanul folyik. Egyes magasabban fekvő helyekért erős harc folyik. A japánok ágyúk fedezete alatt nyomulnak előre a Drakonij 1., 4. és főleg a 7-es számú erődei ellen, melyet kitartó ágyúzással végre elhallgattattak. Az Aranyhegy két kisebb erődjét bevették a japánok. A Liaotesonon lévő főerőd teljesen japán kézbe került. Az ostromot teljesen Yamagata vezeti.

Csifu, aug. 25.

Egy politikai menekült szerint az ostrom folyik. Megerősíti mindazon híreket, melyek a várat védő sereg nyomorúságos helyzetét festik. A polgári lakosság teljesen föld alatti kazamatákban lakik. A férfiakat, bármily idősök, földmunkákra fogták. Oly soványan kapnak élelmiszert, hogy az éhségtől számosan elpusztultak. Különösen a bentről kinnak szenvednek rettenetesen.

A város borzalmas pusztulás képét nyújtja. Nem maradt kövön a pár hó előtt még nagyszerű városban. Az erődök is roppant sokat szenvedtek a bombázás következtében. A kikötő teljesen szét van rombolva. A hajókat semmi sem védi immár a rájuk zuduló gránátok- és bombák-tól. Hogy a vár mégis oly makacsul tartja magát, azon nincs mit csodálkozni. Ha a világ bármely katonasága védendő is a várat, még akkor sem mehetne volna többre a japánok nem a vár őrsége miatt, hanem mert maguk az erődítmények még polgári védősereggel is rettenetes akadályt támasztanak a világ legrettenetesebb támadásaival szemben. Az erődök egész sora két körben húzódik a vár körül, valamennyi magaslatokon, felszerelve a legújabb haditechnika leggyökösabb találmányaival. Hogy a japánok már a legbelsőbb várórig jutottak s abból is már kétségelmentül őket ural egy-egy erőd, az bámulatremelő hősiességet s fényes katonai talentumot mutat.

Pétervár, aug. 25.

24-ikén kelt napiparancs szerint Jessen tengerapótyt a vadlövőköt hajórajból a cárr mellé a suite osztották be és Dabics kapitányt a Gromoboj cirkáló prancsnokát a cárr szárnysegédévé nevezték ki.

A Szebasztopol katasztrófája.

Csifu, aug. 25.

A port-arturi hajóraj Stüssel utasítására indult ki 24-én a kikötőből. A hajórajnak ugyanis nem nyújtott biztonságot már a kikötő. A hajóraj élén a Pobieda haladt, mint zászlóshajó, utána rendben sorakoztak a többi páncélosok, cirkálók kettesével. Legutóbb jöttek a torpedónaszádok és torpedórombolók. Legelől jelzőhajó haladt. A hajóraj végtelen lassúsággal s roppant óvatossággal haladt, mert a kikötő tele van aknákkal. Eleintén jól ment minden s már-már az egész hajóraj kiért a belső kikötőből, amikor a Szebasztopol első uszáknak került. A hajó éppen akkor félrefordult s így az akna oldalánál robbant fel, így is rettenetes szétrobbanva a páncélos oldalát. A rettenetes robbanás az összes hajók megfordultak és a Szebasztopol segítségére siettek. A hajó egészen feloldalt dőlt, de csak a jobb oldala lévő felszaklva, nem süllyedt el. Nyomban a Pereszvjéhez kötődtek, mely visszavontatta a kikötőbe. Az incidensre az egész hajóraj visszatért ugyanolyan óvatossággal a kikötőbe. — Több baj nem érte a hajórajt visszavonulása alkalmával.

Tokio, aug. 25.

Idő érkezett táviratok azt a hírt hozták, hogy az orosz flotta a Szebasztopol megsértülése után is tovább folytatta útját. Mikor már a nyílt tengeren haladt, előbe került Togo hajóhada. Ütközet fejlődött ki, melynek eredménye ismeretlen. Az orosz hajók, tudva, hogy ez a végső kísérlet megszabadulásukra, borzasztó kétségbeeséssel küzdenek. Állítólag utasításuk az, hogy inkább valamennyit fel kell robbantani, sem hogy visszahúzódnak engedjék magukat a kikötőbe, vagy elfogassák magukat. Részletesebb jelentések még nem érkeztek.

Pétervár, aug. 25.

A Szebasztopol megsértülésének hírért nem erősítik meg. Egy jelentés szerint tény-

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lycen-nagomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Régyszáz centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér megállapodás szerint.

Péntek, augusztus 26.

Hajsa a belőrők után.

A rendőrség tehetetlensége.

Újabb részletek.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, aug. 26.

A rendőrség még eddig semmiféle pozitív eredményt nem tudott elérni a nyomozással. Csak tapogatózik az általunk már ismertelt irányban, de úgy látszik, most már teljesen eltért az eredeti nyomokról. Tegnapelőtt a büntügyi kapitány künn járt Nádason, kutatót a betörők után — eredménytelenül. A büntügyi kapitány mellett K. Csoma és dr. Rimóczy alkapitányok, két fogalmazó és hat detektiv hajszolja a tetteket: ám most már a siker reménye nélkül. Különben is az alsóbb személyzet nagyon, de nagyon rosszul érezné magát, ha véletlenül elfogná a betörőt. A kolozsvári nyomozási rendszer szerint, azt csakis a büntügyi kapitánynak szabad elfogni. Ám a büntügyi kapitány elkövette azt a mulasztást, hogy a károsultakat még abszolút nem hallgatta ki. Hiába jelentkeztek részletes kihallgatásra, hogy előadják, kikre van gyanújuk stb.; a kapitány kijelentette, hogy neki arra nincs szüksége, ugys sokan zaklatják gyanu-velemények előadásával.

A károsult elhatározta, hogy panaszt tesz ezért a kapitány ellen a főispánnál vagy a polgármesternél.

E körülményről mit tudomást szerezve, elküldöttük egyik munkatársunkat Piger Józsefhez, a károsult testvérehez, hogy a nyilvánosság előtt adják tudtára a kapitány urnak a károsult véleményét. Nagyon természetes, hogy egy kihallgatási jegyzőkönyvbe pozitívabb adatokat mondhatna be, mint nekünk, mert mi csak nagy általánosságokban jellemeztük meg a valószínű tettet.

Piger Józsefné a következőket mondotta el tudósítónknak:

A pénzeszkönyv-kulcs.

A betörést — mint már megírtuk — olyan egyén követte el, a ki a helyiséget és a tulajdonos szokásait részletesen ismerte. Ezt a körülményt megerősíti az a tény, hogy az üzletből a készpénzt is elvihették.

A készpénzt ugyanis a tulajdonos, az áruasztal alsó fiókjában tartotta, a mely Wertheim-árral volt ellátva. Ennek a fiók-nak a kulcsa viszont egy zsebkendő-foszlányra kötve az egyik munkaasztal fiókjában volt elrejtve. Ezt a szokást az így kezelt kulcsal együtt még fivérétől örökölte a tulajdonos és mivel már 30—40 éve így volt szokásban, csupa babonából megtartotta azt is. Ha már most a pénzfiókba pénz tett be, vagy pedig kivett, előbb mindig a munkaasztalban lévő kulccsal nyitotta ki a pénzes fiókot, melyet aztán bezárt és ismét visszatért rendes helyére.

A betörő tehát ezt az eljárást megfigyelte és tudta, mert másként nem találta volna meg olyan könnyen a pénzes fiókot.

A kivált üreg.

A betörő által kivált üreg kicsinek látszik és szinte úgy tetszik, hogy azon csak nagyon vékony ember mászhatott be. Ám Pigeréknek már van ezen a téren némi tapasztalatuk, mert az egyik Piger birtokán már történt lopás, a hol egy erős oláh bujt be egy kis üregben. Mikor az oláh elfogták, az megmutatta, miként képes egy tolvaj egy kicsi üregben átbujni. Előbb bedugja a fejét, aztán az egyik kezét és felváltva, majd a másik kezét és váltát és végül a derekát feloldalt fordítva, nagyon kicsiny térfogatú üregben is bejuthat a tett helyére.

Egy rendőr és a betörés.

Mint annak idején meg is írtuk, a betörés színhelye felett van a kath. leányiskola egyik tanítónőjének a lakása. Ez a tanítónő 1—2 óra között halotta a zajt: a kopácsolást, reszelést és kopogást. Kínzett az ablakon az utcára. Az éjjeli őrköt nem látta sehol. Ellenben látott egy rend-

ört, amint egy alakkal beszélgetett. A rendőrt láttára megnyugodott és tovább folytatta pihenését.

Egy szabaleány és egy borbélylegény.

A rendőrség felügyelet alá vette a Kirsch-féle üzletben, az utóbbi években szolgált fodrász-segédet is. Így tudta meg, hogy az egyiknek hosszabb ideig egy Güttner Róza nevű szabaleány — ki dr. Málly Istvánnal lakik — volt a szeretője. A rendőrségnek feltűnt, hogy ez a leány tegnapelőtt szabadságot kért, hogy haza mehessen Szász-Régenbe. A rendőrség: és pedig dr. Hadady Endre főkapitány, Philipp R. biztos és egy polgári delegatív kiszálltak a vasútnál és azon feltevésben, hogy a leány talán a kedvesével utazik el és az magával viszi az elrejtett ékszereket, megmozdították őt is és utópodgyászták is. A rendőrség azonban semmiféle gyanusát nem talált, nem észlelt, ennél fogva a leány kihallgatása után nyugodtan elutazhatott haza, annál is inkább, mert a gyanuba vett fodrász-legény nem utazott vele.

A budapesti rendőrség nyomozása.

Természetesen a fővárosi rendőrség is értesítve lett a szennzációs betörésről és a budapesti főkapitányság legjobb erőit mozgósította arra az esetre, ha a tettesek a fővárosba utaznának zsákmányukkal.

A fővárosi rendőrség segítségére felutazott Budapestre Piger József is, a ki már értesítette is hozzátartozóit, hogy dacára a budapesti rendőrség odaadó buzgalmának, nem sikerült semmiféle olyan nyomot találni, mely igazolná azt a feltevést, hogy a betörők Budapest felé vették volna útjukat.

A bolajtő kulcsa.

Sok szó esett a lapokban és még ma is megfelfejthetetlen: tulajdonképpen hogy juthattak be a betörők a fodrász-üzlet helyiségébe.

A rendes eljárás ez üzletnél az volt: ha Kirsch Lajos személyesen volt ott az üzlet zárásnál, akkor el is vitte magával a kulcsot. Ha azonban a segédke zárta be az ajtót, akkor a kulcsot kötelesek voltak elvinni gazdájukhoz és ott egy bizonyos megállapított helyre letenni.

A betörést megelőző este Kirsch Lajos nem volt ott az üzlet bezárásánál, úgy hogy a segédke zárta be az üzlethelyiséget. A kulcsot pedig eljuttatták rendes helyére. A rendőrség most az irányban is kutatást indított, vajjon tévedésből vagy elnézésből nem e maradt véletlenül nyitva az éjszakára a fodrász üzlet helyisége.

A betörő, mint szakértő.

Nagyon érdekes és feltűnő az a körülmény, hogy a betörő milyen körültekintéssel és szakértelemmel járt el munkájában. Az aranyozott nagy ezüst ékszereket, melyek tetszetősek és laikus szemnek mindenesetre értékesebbek — otthagyták, míg a kis valódi arany tárgyakat elvitte. Ott hagyta a könnyen hozzáférhető értékes aranytörmeleket is, míg a kész árukból minden értékes és becses tárgyat elvitt.

Pigerné különben valósággal kétségbe van esve a nyomozás eddigi sikertelensége miatt és természetes, hogy a rendőrség nem szolgált rá különös dicséretére, már csak azért sem, mert mint fentebb megírtuk, nem igen volt kíváncsi a károsultak vallomására, észleleteire és tapasztalataira.

A rendőrségről.

A magunk részéről nem habozunk kijelenteni, hogy a megnyilatkozó önbírássággal nem lehet sikeres nyomozást folytatni. Megengedjük, hogy sokan zaklatják a rendőrséget, feltételeik, gyanúsításai előadásával, de egy körültekintő rendőrség szívesen meghallgat 100 ember közül, kilencvenkilenc aplainan vélekedést, mert hátha a századik mégis valódi nyomra vezet a rendőrséget.

A letartóztatás.

Tegnap lapunkban megírtuk, hogy egy letartóztatás történt. Az illető Cs. K. nevezett egyén — teljes nevét nem akarjuk kiírni — akit a rendőrség kihallgatott, de miután semmi gyanuuk nem merült fel ellene, szabadon is bocsátotta, még az elfogatás napján.

Henczi sógora Kolozsvárt.

Érdekes holttest a kórházban

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, aug. 25.

A kolozsvári országos Károli-kórház kórházintézetébe érdekes holttest érkezett Nagyváradról, hol a Szent László menedékházban halt meg a kórház egyik ápolója, Hencziné született Török Krisztina. Ott élt a menedékház többi lakója között s most, hogy meghalt Kolozsvárra szállították holttestét, mivel a halálát okozó betegség igen különös természetű és orvosi tanulmányozásra alkalmasnak mutatkozik,

Özvegy Hencziné született Török Krisztina Henczi tábornok özvegyének a felesége volt. Mig az idősebb Henczi megtagadva esküjét Budavárat elárta a magyar csapatok elől s a fejlődő Budapestet rommá lővette, addig az özvegy a magyar hadseregben szolgált s mint honvéd főhadnagy küzdött a szabadságért. Részt vett több diadalmas csatában s többek közt az isaszegi ütközetben tüntette ki magát.

A szabadságharc kitörése előtt nősült meg a fiatalabbik Henczi, egy erdélyi nemzeti család viruló szép leányát, Török Krisztinát vette feleségül. A mézes hetek után azonban fegyverbe szólította a fiatal férjét a haza s ő ment a parancsra. A fiatal felesége nem akart elválni tőle. Mint annyi lelkes magyar nő, ő is követte férjét s a viszontagságos tábori élet alatt egy pillanatra sem hagyta magát. — Henczinének ép úgy, mint a többi magyar menyecskének, elegendő kárpótlás volt, ha magyar hadsereg tisztjei egy-egy diadalmas csata után táncvigalmat rendeztek, a hol aztán a vidám szórakozásban kipihenhet minden fáradalmat. Török Krisztina sokszor beszélte ismerőseinek büszkéikre:

— Olyan mulatságot, mint az isaszegi csata után rendezett bál volt, hej, nem igen rendeznek manapság ebben az országban...

A vigalmaknak, a magyar zászló szerencsésének lehanyatlása után vége lett. Menekült, bujdosott a honvéd, a merre látott. Menekült a budai tábornok özvegye is, hogy ne kerüljön a bátyjával egyenrangú hőhöz kezébe. A menekülés sok viszontagság és küzdelem mellett történt. Török földre került a Henczi pár, a hol több mint tíz évig éltek.

A vitéz honvédtiszt már nem érthette meg, hogy amnesztiaért együtt térhessen haza. Meghalt külföldön s a legnagyobb nyomorban hagyta özvegyét. A fiatal asszony egyideig kint éldegelt Törökországban, majd mikor már nagyon elővette a honvégy, haza jött. Egyideig uri házáknál gazdasszonykodott s még akkor valahogy csak folyt a dolga. De később elbetegedett s a kizsákoltságban kolduláshoz folyamodott.

Kéregűt útjában jutott el Nagyváradra, ahol jellegzetes alakja lett az utcának. Rendesen a premontrai rend temploma előtt tündögölt s ott kéregelt. A jószívű adakozóknak aztán elmesélte, hogy ő Hencziné, az átkos Hencziné sógora. Csak azért említette ezt, hogy eldicsekedjék a férjével, aki viszont bátor katona volt a magyar hadseregnek. A napokban aztán befejezte sok kínlódás után életét.

Utolsó napjait a menház kórházában töltötte el. Betegsége súlyos problémát adott az orvosi tudománynak. Annakra különleges volt a baja, hogy holttestét a kolozsvári egyetemi kórházban intézetbe szállították.

A Magyarulcai kassza tolvajok bűnpöre.

Kassza tolvajok és pénzhamisítók a bíróság előtt.

Főtárgyalás a törvényszéken.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, aug. 25.

Mg élénken emlékezhetnek olvasóink arra a betörésre, mely a múlt év december hó 21-én történt a magyar- és közepített szövetkezet magyar-utcai helyiségében, honnan a betörők a Wertheim-sekérnyit ellopották. A megindított vizsgálat kiderítette, hogy az ellopott kasszát a kolozsi határba vitték és ott egy kőbányába dobták el. Azt is kiderítette a vizsgálat, hogy a betöréses lopást Simon Móricz, Kecze János, Schuller Lajos és Simon Áron kolozsi lakosok követték el. Az utóbbit kivéve vizsgálati fogságban üteket letartóztatásuk óta a tettesek.

A vádlottak közül Simon Móricznak a kasszalopásán kívül még pénzhamisításban való bűnsége is nyomja lelkét. Azaz is valóban van ugyanis, hogy kolozsi házáknak pincéjében helyet adott Ládai István és Sós István kolozsi lakosoknak, hogy azok ott hamis egykoronásokat gyártanak. Minthogy így a vádlottak egyik személye ugyanaz lévén mindkét bűnpörben a bíróság együtt tárgyalta a mai napon megtartott főtárgyaláson a két ügyet.

Az érdekes tárgyalásról, mely az egész napot igénybe vette, de a melyben csak ma került ítéletre a sor, tudósítónk az alábbiakban számol be: Tegnap reggel 8 órakor kezdte meg a kolozsvári kir. törvényszék Simon Móricz és társainak betöréses lopási és pénzhamisítási bűnpörének tárgyalását. A főtárgyalást Bodor László táblbíró, elnök, vezette, szavazó bírák voltak: Bartók József és dr. Hofbauer István törvényszéki bírák; jegyzett: dr. Folyovics Sándor törvényszéki aljegyző. A vádlottak közül Simon Móricz és Simon Áron dr. Fekete Károly ügyvédjéről, Ötörös Lajos dr. ügyvéd helyettese; Kecze János Tompos Ignác; Schuller Lajos Nathan Salomon, Ládai István dr. Perl Alfréd és Sós István dr. Végh

József ügyvédek védtek. Tolmács dr. Tauer Farkas ügyvéd volt.

A vád szerint Simon Móricz szekerével behozta Kolozsvárra Kecze Jánost, Schuller Lajost és testvérét Simon Áront Kolozsról, hogy a Külmagyar és Középtized szövetkezet helyiségét feltörve, onnan a Wertheim-sekérnyit ellopják. A szekérnyit Simon sekerén kiszállították a kolozsi határba, hol védőkkel feltörték s a benne volt sekerény pénzeszeget kivették.

A második, pénzhamisítási ügyre vonatkozó vád szerint Ládai István és Sós István Simon Móricz kolozsi lakásának pincéjében hamis egykoronásokat gyártottak. A hamisítványok azonban olyan rosszak, kezdetlegesek voltak, hogy a tettesek meg sem kísérelték a forgalomba hozatalt. A hamisításhoz szükséges öntvényeket a vád szerint Ládai készítette.

Előbb a kasszalopási eset tárgyalását kezdték meg. A vádlottak mindenike tagadásban volt.

Tanuként kihallgatták ez ügyben Ládai Istvánt, a másik ügy vádlóját is, ki a rendőrségnél azt vallotta, hogy előtte Simon Móricz a kasszalopás elkövetését bevallotta. Ma reggeli vallomásaiban azonban tagadta a vallomása valóságát, mert — úgy mond — akkor csak a kihallgatást eszközöző rendőri közegek kényszerítése következtében vallott rá Simon Móricra. A délutáni tárgyalás rendjén aztán vallomásra jelentkeztet Ládai s elmondta, hogy nyomja a lelkismeretét a valóban nyilatkozat s ismét a rendőrség előtt tett vallomását mondta gaznak. Az elnök kérdésére azt is elmondta, hogy azért változtatta meg vallomását a reggeli kihallgatás alkalmával, mivel egy rabtársuk útján azt izente neki a vizsgálati fogság alatti Simon, hogy a bűntetés kitöltése után megöli, ha fenntartja a rendőrségnél tett vallomását.

Kihallgatták Simon kocsisát is, ki azt vallja, hogy a betörés elkövetése estején, 1903. december 21-én, gazdája tényleg bejött sekerével Kolozsvárra s hogy eltört ruddal kasszába.

A többi tanukkal alibijüket igyekeztek igazolni a vádlottak, azonban sikertelenül.

A délelőtti tanukihallgatás közben érdekes eset történt. Egy ízben ugyanis, a mikor az elnök tíz percet a tárgyalást felfüggesztette, a szuronyos fegyőrök között ülő Simon Móricznak egy kis papírdarabot és egy kis fűszert akart szabadlábán levő vádlottársára és testvére, Simon Áron a kezébe csempészni. A fegyőrök azonban észrevették és az esetről jelentést tettek az ügyésznek, a ki viszont az elnöknek jelentette be az esetet. Úgy a kis papírdarabot, mint a fűszert a béher betűkkel volt valami ráírva. A bíróság érdekes titkot vélte felfedezni s beidézte a délutáni tárgyalásra Glazner Mór orth. izraelita rabbit, ki miután a tolmácsi esküt letette, lefordította az érdekesnek vélt irás tartalmát. Az irás egy héber imábol volt egy részlet, magyar jelentése ez: „Kézbe van az igazság mérlege.” A rabbi magyar szókat szertint ez a mondat az Istenre vonatkozik.

A pénzhamisítási ügyben beismert vallomást tett ugyan mindenki vádlott, de mindenki igyekezett magát mentve, vádlottársait bűnségeiknek feltüntetni.

A mai tárgyalás reggel nyolc órától három órai megszakítással, este 7 óráig tartott.

A holnapi tárgyaláson a még hátralévő tanukat hallgatják ki, azután a perbeszédekre kerül a sor. Az ítéletet előreláthatólag már holnap délre meghozzák.

UJDONSÁGOK.

Révai Károly.

Kolozsvár, augusztus 25.

Egy kicsi kis erdélyi bányaközségben él egy egyszerű derék ember, aki hosszú időn, egy évtizeden át írja a szobánál sebb verseket — az a zslabfőlkja számára. Egyszer azonban mégis bátorodást kap és beiktat egy pár verset. Moldován Gergelynek, a kolozsvári egyetem professzorának — mint akit régóta tisztelt — hogy juttassa el az „Ujság”-hoz: talán megérdemli a nyomdákféltet. Moldován Gergely eleget tesz ennek a megbízatásnak és íti a mi redakciónkban egy poéta: Biró Arthur kezébe jutnak azok a versek, akit azzal meglelt a azokban a valódi tehetséget. S nagy örömmel és még nagyobb szeretettel adta le azokat a lap hasábjaira. S attól fogva azt az előltné teljesen ismeretlen embert a mi legkedvesebb munkatársaink közé soroztuk.

S ő úgy látszik ragaszkodott is hozzá, mert bár a budapesti lapok is szívesen közölték dolgozatát: mégis gyakran felkeresett bennünket tárcáival, költeményeivel. Most aztán nagy kitüntetés érte a mi kedves munkatársunkat: Révai Károlyt.

Az Erdélyi Mozeum egyetl ugyanis ez évben ismét kihirdette a már évek óta meddő Kovács Sámuel-féle pályázatot, történelmi tárgyú költeményre. A bölcsészeti, nyelv és történettudományi szakosztály által felkelt bírálat véleménye alapján a versenyző 8 mű közül a múlt hó 6-iki dőlés „Rákóczi” címűnek ítélte oda a jutalmat, mint „a költőileg értékesebbnek, társai között viszonylag legjobbnak és egészben végre irodalmi színvonalon álló költeménynek, melynek szerzője Révai Károly. A pályázat eredményét az alapító levél értelmében Sámuel napján köteles az igazgató választmány közzé tenni.

Ez a kitüntetés bennünket is nagy örömmel tölt el. Mert Révai Károly innen indul ki diadalmas útjára, melyen részére még sok siker várakozik.

A fodrász-segédnek sérelme.

Kolozsvár, aug. 25.

Hírül hozták nekem, hogy szörnyű nagy a fodrász-segédnek sérelme. Olyan nagy, hogy már összekülvésről is beszéltek, amelynek célja, hogy a sorok szerény íróját Plehwe sorára juttassák. Mivel pedig erre — érthető okokból — legalább addig még belügyminiszter nem leszek én is, semmi kedvem sincs, hát azért írónak a sorok, hogy a fodrász-segédet eltérítsem szándékától.

En ugyanis valóban és kétségtelenül nagyon szeretem a fodrász-segédet. E szeretetem legfőbb akkor mérséklődik kissé, ha a derék Michl stü d i e r n e valamelyik hátrahagyott, folytonossági hiányokat eszközöl az arcomon, melynek megkaparására vállalkozott. — Ez esetben mindig megígérem, hogy én is borítván a kezembem fogok védekezni az ilyen merényletek ellen. De egyébként valóban mindig szerettem ezeket az állandóan jókedvű, eleven és szorgalmas embereket — tanum rá a fentnevezett illetéktulajdonos három segéde.

Miért hát ez a szörnyű harag én ellenem? Ugy hallom azért, mert a napokban megírtuk a rendőri nyomozás útját és ezen az uton elébünk került egy fodrász-segéd is, aki mellett meg kellett állnunk egy pillanatra. Hát elismerem: annak az egy segédnek joga lenne haragra, ha mi megnevezünk volna, vagy ha magunk tévedtünk volna a gyanúsítások mezejére. De mindez nem történt meg. Mi egyszerűen hirtelre jöttünk, a rendelkezésünkre jutott hiteles adatok alapján. Ezért pedig nincs oka senkinek haragra. Ártatlan a szóbanforgó fodrász-segéd is s valóban neki sincs oka semmiféle nehezítésre. S nincs oka különösen a többieknek. Minden testületben, a legmagasabbtól a legalsóig akadhatnak kivételnek. A rendőrség rossz nyomra járt, alaptalanul vett gyanuba valakit, de ki meri azt állítani, hogy a fodrász-segédnek tisztas testületben nem akadhat-e kivétel? Ugy-e bár ez képtelen állítás. Bolond beszéd tehát az: hogy mi sértést követünk el a fodrász-segédnek egész testületén. Csak a rosszakarat és a beteges érzékenység magyarázhat bele sértést a fodrász-segédnek ellen, a mi közleményünkbe. Amintohogy elvadtul butaság lenne az, ha egy fodrász-segéd esetleges hibájáért, az egész testületet tenné valaki felelőssé.

Mi mindenesetre örövendünk ha ebben a kinos ügyben már nem fog szerepelni egyetlen fodrász-segéd sem, de azt se vegye senki sem valami túlságos tragikusan, ha mégis — véletlenül — belekerülne valamelyik.

Hízen nemcsak segéddel, de — Isten őrizz — még mesterrel is megőrténhetik valami ügyes. Mert gyalog emberek vagyunk mindannyian. De azért a cédre semmiféle folt nem eshetik. En legalább részemről még akkor is szerelem; ezeket a szolgálatkészek, derék, eleven és ügyes fiukat!...

(6.)

— (A „Tanítók háza” gondnoka.)

A nagy szabású palotának, a mely a Hunyady-tervez „Tanítók Háza” címen épült, tegnap választottak gondnokot. Megválasztottak pedig nagy lelkesedéssel Kozma Ferenc kir. tanfelügyelőt, a ki ennél fogva ez állásától visszavonul. Helyébe — hir szerint — Csernát Gyulát fogják kinevezni.

— (A törvényhatósági tisztviselők fegyelmi ügye.) A belügyi kormányzatot illető évről szabályozta a törvényhatósági alkalmazottak ellen elrendelt fegyelmi ügyek vizsgálata körül követendő eljárást. A kormány elé felterjesztett fegyelmi ügyeknél azonban még ma is többször előfordul, hogy az iratok házagsan terjesztetnek fel s ezzel a fegyelmi ügyek minden tekintetben kíváncsok sürgős elintézése megnehezítettek. Ezekre való tekintettel a belügyminiszter most közzétett intézett valamennyi közigazgatási bizottsághoz, így a kolozsvárihoz is, s a körrendeletben megkívánja, hogy a fegyelmi vizsgálat tárgyát képező minden egyes panaszról s az ahhoz tartozó kihallgatásokról lehetőleg egy-egy külön, az illető panaszpontra vonatkozó összes nyilatkozatokat magában foglaló jegyzőkönyv veendő föl. A kísérő felterjesztésben mindenkor kiintéendő, hogy a fegyelmi eljárás alatt álló törvényhatósági vagy községi (városi) alkalmazott hány év óta s mily állásokban szolgált, volt-e már fegyelmileg büntetve vagy rendbírásolva s ha igen, mily büntetéssel, illetőleg bírsággal. Végül a fegyelmi ügyek lehető gyors lebonyolítása érdekében kívánatosnak tartja a belügyminiszter, hogy a fegyelmi ügyeknek alsóbbfokú hatóságoknál való tárgyalásánál is a jelen körrendeletben foglaltak alkalmazást nyerjenek.

— (Id. Varga Dániel halála.) Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy városunk közéletében álló polgárait, Varga Dániel súlyos beteg, tegnap reggel a halál megváltotta a 79 éves agastyán szenvedéseitől. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki: Aldítottak a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a forrón szerzett édes atya, nagyatyja, após, dédátja és rokon diosadi id. Varga Dániel birtokos, városi képviselő testületi tag, timárpartestület elnöke stb. stb. élete 79-ik, özvegyének 5-ik évében, rövid szenvedés után, folyó hó 25-én reggel meghalt. Az ajak elnémult. A forrón szeretett szív kiált. A nemesen gondolkozó lélek Istenhez emelkedett. Egy áldott férfi, önfeláldozó édes atya, nagyatyja, após, dédátja, szerető testvér és rokon drága emléke felett hullatják könnyeiket az ő szerető és vigasztalásában találhat, hogy ő nemese tetteiben élni fog örökké. A megboldogult földi teteme folyó hó 26-án délután fél 5 órakor fog Nagy-Szamos-utca 1. számú háztól az ev. ref. egyház szertartása szerint, a családi

sírboltba az örök nyugalomnak átadatni. Nyugalma legyen esendő Kolozsvárt, 1904. aug. 25. Babos Sándorné, szül. Warga Anna, mint bánatos egyetlen leánya, id. Babos Sándor, férje, gyermekei: Babos Anna férj. Szép Béláné s ennek gyermeke, Babos Mili férj. Pápai Sándorné, ifj. Babos Sándor, Babos Teréz, férj. dr. Schandl Emilné, Babos László, Babos Ilus, Babos Lajos, Babos Dani, Babos Margit, ifj. Szép Béla, Gáman Dadi, dedunokák. Öz. ifj. Warga Dánielné szül. Hoffner Mariska, mint menyje és gyermekei: Mariska, Bandi, Laci és Dani. Öz. Warga Lajosné szül. Rajka Róza, öz. Warga Lászlóné, szül. Staffenberger Ilona és gyermekei: Irén, László és Zoltán, id. öz. Miski Jánosné és gyermekei, mint sógorok.

— (Kolozsvári cipészek Debreczenben.) Több kolozsvári cipész-mester a napokban ifj. Jaka Lajos útkár vezetővel Debreczenbe utazott, hogy az ottani eszmia termelő és hitelszövetkezet szervezését tanulmányozzák és a munkatelepeit megnézzék. A kolozsvári cipészeket Tóth Kálmán, a szövetkezet ügyvezető igazgatója és néhány igazgatósági tag kalauzolták. A kolozsáriak két napig maradtak Debreczenben s már vissza is jöttek Kolozsvárra, hogy szerzett tapasztalatokat az itteni cipészipari szakcsoportnál értékesítsék.

— (Halálozás.) Tegnap d. n. temették el nagy részvét mellett dr. Bogdán Péterné, szül. Bócsa Annát, dr. Bogdán Péter helybeli ügyvéd nejét, a ki é. hó 24-én hajnali fél 4 órakor halt meg. Az elhunyt nagyszámú rokonság gyászolja.

— (Külföldi mintagazdák.) A földmívelésiügyi kormány évek óta népies mintagazdaságokat létesített, melyeknek célja volt, hogy az okserű gazdálkodásra példát adjanak. Mindazonáltal, akik ilyen népies mintagazdaságok vezetésére felhívták, a miniszter kiliátás helyezett, hogy ha öt éven belül a gazdaságokat az előirt üzemtervek szerint vezetik, a felügyelet alól felszabadulnak, az állam részéről nyújtott fölszerelések tulajdonukba mennek, azzal a kikötéssel, hogy az újfajta gazdaságvitelre lakóitársait ösztönözzék. Most azoknak a mintagazdáknak, akik kötelességeiket pontosan bevérték, Tallian Béla földmívelésiügyi miniszter díszes oklevelet küld, elismerően az öt éven át tartó folyamatos munkának nagy gazdasági sikereit, fölhián őket, hogy most már önállóan szakaszeri kezek irányítása nélkül legyenek továbbra is mintagazdák.

— (Éhínség a Mezőségen.) A Mezőség, melynek nagy része Kolozsvármegye területén nyúlik végig, éhínség fenyegeti a lakosságot. Különösen a marostordamegyei rész lakossága néz aggodva a fenyegető éhség elé. Az aszály teljesen nyomorba döntötte a népet. Már most sincs mit enniük, a szó teljes értelmében éheznek. A nép összes keresetforrásai bedugultak, nincs munkája az aratónak, a kaszárnak, a kukosknak. Mi lesz, ha (a mi bizonyos ily hó nyár után) kemény, csikorgó tél nyomorgatja az éhezőket? Isten a megmondhatója. A segélykérőit a marostordavármegyei gazdasági egyetl megindította. Az inség lehető enyhítése céljából ugyanis egy megindítandó társadalmi mozgalom bevezetése végett Déry Zoltán gazdasági egyt. elnök a megye értelmiségét értekezletre hívta egybe é. hó 27-ére. A gyűlést a vármegyeháznál tartják meg.

— (A repülő deszkák.) Nagy vihar volt é. hó 23-dikán, kedden délután Szecsel és Szeliste szebenmegyei községek között fekvő területen. A rettenetes szél az Alvincz felé haladó vegyes vonit egyik teherkocsiján rakott deszkaszállítmányt megbontva, a deszkákat óriási erővel és gyorsasággal ragadta magával. A mezőn dőlöz emberek rémlve menekültek a viharban repülő deszkadarabok elől, szerencsére azonban az egész eset nem értett tovább 5—6 percnél, mert mire a szelistei állomás felé közeledett, a szélvihar megszűnt, az eső teljesen elállott.

— (Testvérgyilkosság.) Testvérgyilkosság történt tegnapelőtt Marostordavármegye Iszli községében. Id. János Sámuel odaváló földmívelő unokaöccse: ifj. János Sámuel, társa segítségével karokkal agyon verték. A tett oka régi családi viszálykodás. A szerencsétlenül a gyilkosok a legnagyobb kegyetlenséggel bántak el. Fejét úgy összerverték, hogy koponya csontja több helyen betört. A buncelást tegnap délután ejtették meg s a tettest letartóztatták.

— (Nagy tűzek Erdélyben.) Brassóból írják: A Beck és Spitzer tulajdonát képező csikszentimrei óriási fátalep, mely az ugyanazon nevű vasúti rakodóhely mellett van (35. sz. órást) tegnapelőtt reggel 8 óra tájban még eddig ismeretlen okból meggyuladt és teljesen leégett. A nagy mennyiségben felhalmozott és a most uralkodó nagy hősségben erősen kiszáradt faanyag hő táplálékot nyújtott a felcsapó lángoknak, úgy, hogy az egész telepet pár pillanat alatt lángtenger borította. A nagy hősségtől a telep mellett elhúzó vasúti vágányon meggyuladtak a talpfák, továbbá a táviró póznák. Ez utóbbiak körülbelül egy kilométernyi hosszu vonalon légték és a vasúti vágányokra zuhantak. A nagy tűz, valamint a vágányon heverő üszköt és a talpfák égése miatt az összes vonatok késéssel érkeztek Brassóba.

Dálnokban (Háromszék várm.) egy csűr gyuladt ki s a tűz a nagy széiben

gyorsan terjedt a szomszédos gazdasági épületekre, melyek mind megsemmisültek. Sok lakarmány megsemmisült. A tűz gyújtogatásból eredt. Aligha van község Háromszék vármegyében, a hol olyan gyakori vendég lenne a vöröskakas, mint Dálnokban. — Hasonlóképp nagy tűz pusztított Maros-Csapon (Marostorda várm.) is, a hol hat ház borult lángokba tegnap délelőtt. — Kőszvényesre metén tegnap gyújtogatásból egy ház legett.

— **(A kalocsai érsek hagyatéka.)** Császka György kalocsai érsek halálával vagy 92.000 hold föld s mintegy 120.000 korona évi jövedelmét bízták az érsek papir-halmazára vált egyelőre gazdátlan. Körülbelül ennyire tehető az érseki vagyon a kisebb járandóságok beleszámítása nélkül. Ennek a javadalomnak az átvétele, valamint az elhunyt érsek hagyatékának leltározása a jövő héten veszi kezdetét. Az érsek budapesti lakása, továbbá a kalocsai érseki rezidencián és a hajosi uradalmi kastélyban levő ingóságait már zár alá tették, a szobákat lepecsételték mindjárt, a haláleset után való napokban. Végredelet ugyan maradt, — nyolc évvel ezelőtt írta az elhunyt — de a végrendekezés jórészt tárgyalatnává vált, mert a vagyonból, amelynek hovatartozása felől intézkedik, ma már alig áll rendelkezésre valami s az összes hagyaték összezsugorodott az érseki lakok butor, zafára és néhány ott található festményre szorítva, műtárgyra. Találtak ugyan az elhunyt pénztárban vagy ötvenezre koronát, de ennek a pénznek nagyrésze is már régebbi idő óta esedékes tartozások kiegyenlítésére megy. Az érseki uradalom átvételére részint a közalapítványi ügyigazgatóság, részint a kalocsai káptalan kiküldöttéből szervezendő bizottság mindenekelőtt megállapítja a javadalom ingatlanait, ingóságait történt rongálásokat, értékesítéseket, a kifizetetlenül maradt adósságokat, részben az érseki hagyaték leltározásában és ennek tárgyalásában. Ezeknek befejezése után tűnik ki, hogy egyáltalán maradt-e valami és mi az, a mi fölött a végrendelet értelmében még intézkedni lehet. Beavatott helyről nyert értesítéseink szerint úgy látszik, hogy a hagyaték megállapítás deficitelt végződik s míg a javadalom vagyonai állapotra rendbe nem jő, az érseki szék betöltése iránt sem intézkednek.

— **(A betörések városa.)** A fővári ékszerész boltba történt betörés ismét Kolozsvárra terelte az ország figyelmét. A szomorú hírnév, melyhez szenzációs betörés utján jutottunk, egy látszik öregbedni fog. Újabb ismét hűzom betörésről számoltunk be. Egyik betörést Ács Eerene fővári vendéglőjébe követte el eddig ismeretlen tettes. A betörő az étterem nyitva felejtett ablakán bemászva, feltörte annak az asztalnak fiókját, melyben a főpincér tartja pénzt. A fiókban 80 korona készpénz volt, a mit a tolvaj ellopott. A károsult főpincér Ulvím Endre jelentést tett az esetről a rendőrségnél. A betörés elkövetésével egy szolgaleányt gyanúsítanak, aki a vendéglőben alkalmazott házi szolgákhoz gyakran szokott eljárni, mióta azonban a betörés történt, nyoma veszett. A rendőrség a nyomozatot megindította. — A másik betörést Stadler Frigyesnél a kolozsvári színház tagjának Patak utca 2. számú lakásán történt, a hol a múlt éjjel ismeretlen tettes a ház utca felőli ablakát kifeszítve, azon keresztül a szobába hatolt s az ablakhoz közel álló íróasztal fiókját feltörve, onnan 66 korona készpénzt vitt el. A betörést a ház beliek csak másnap vették észre, amikor rögtön értesítették a rendőrséget, mely a nyomozást megindította. — A harmadik betörést Lichtmann Samu női szabó műhelyébe történt, honnan 500 korona értékű ruhaszövetet loptak el. A rendőrség nyomozza a betörőt.

— **(Végrehajtás embervérrel)** Megrendítő eset történt tegnapelőtt a beregmei Bogdányháza községben, a hol — mint tudósítók jelentik — Rulik Mihály végrehajtót Jerzsák György odaváló lakos agyonlőtte. Az eset részletei a következők: Jerzsák adása volt Heder Károly naményi lakosnak, a ki, mintán az adós nem fizetett, végrehajtást kért ellene. Rulik végrehajtót tegnap délelőtt jelent meg Jerzsáknál, hogy a végrehajtást fogadatosítsa; midőn belépett Jerzsák nyugodtan látszott s Rulik, mielőtt gyanítva, ült le az asztalhoz, hol jegyzékbe írta a lefoglalt tárgyakat. A végrehajtót beirt a jegyzékbe egy régi tulipános ládát is, a mi meg Jerzsák anyjává volt. Jerzsák kérte a végrehajtót, hogy törölje ki ezt a tárgyat a jegyzékből, de a végrehajtót nevére jegyezte meg, hogy azt nem teheti. Jerzsákot ez a felelet hirtelen annyira felingerelte, hogy fekapta az asztalról a végrehajtót előtti fekvő jegyzéknyvet s azt darabokra tépte. Rulik erre azt a megjegyzést tette, hogy Jerzsákot ezért a tettéért be fogják zárni. Alighogy kifejtette a végrehajtót ezt a szót, Jerzsák felkapott az asztalról egy nagy konyhakést s azt markolatig döfte a végrehajtót nyakába. A megszuirt ember összeszett s rövid vonaglás után meghalt. A gyilkosság után Jerzsák elmenekült hazulról. A csendőrök keresték mindenfelé, de nem találtak rá, míg nem tegnap reggel egy Berta György nevű öreg halász meg-

találta Jerzsák holttestét a tiszaparti fűzesben, hol felakasztotta magát.

— **(Pörlekedés bosszúból.)** Ausztriában a törvény kimondja, hogy a fölperes kártérítést tartozik fizetni az alperesnek abban az esetben, ha az eljárás során a bíróság kétségelést megállapítja, hogy a pörnek semmi jogos alapja nincs és a fölperes csak azért indította az alperes ellen, mert ennek ily módon kellemetlenséget akart okozni. Egy ilyen kártérítési pört tárgyal nemrég a bécsi országos törvényszék és az alperesnek meg is ítélt 3600 kor. kártérítést. A legfőbb törvényszék most foglalkozott az ügygel. A kártérítési igényt megállapította ugyan, az elsőfokú bíróság ítéletét azonban feloldotta és a törvényszéket utasította, hogy részletesen indokolja, miért ítélt meg 3600 koronát, mert a törvény intenciója szerint az ítéletnek, illetőleg a károkozásnak mindig arányban kell lenni az okozott kellemetlenségnek, időszerűségnek és kárnak nagyságával.

— **(Orfeum a Biáziban.)** E hó 29-én, hétfőn érdekes előadás lesz a G. e. József vezetésével működő orfeum-társulatnak. Ekkor tartja ugyanis jutalomjátékát a társulat egyik kedvence, a kiváló táncos szubret Djeima a Nana, ki a közönség osztatlan tetszése közepette aratja napról-napra sikereit. Ez alkalommal Djeima új táncokat fog bemutatni. Ez előadásra előre is felhívjuk a nagyközönség figyelmét.

— **(A pápa és az újságíró.)** Egy éve már, hogy az új pápa elfoglalta trónját és egyéniségének képe most már mind élesebben fontakozik ki élénk cselekedeteiből, fölfogásából, nézetéből, megjegyzéseiből. Most az újságírástól való fölfogásról kapunk egy római jelentés nyomán tisztá képet. X. Pius, aki velencei patriárcha korában a klerikális újságok, különösen pedig a „Diffesa” révén, heves harcot folytatott a liberális és radikális városi képviselőtestület ellen, a minap egy katolikus újságíró magánkihallgatáson fogadott. A beszélgetés folyamán az újságíró irótlottat nyújtott át a pápának, a ki a tollat megadta és e szavakkal adta vissza:

— Manapság nincs a világon magasabb hivatás, mint az újságíró. Megadom tehát az ön hivatásának szimbólumát. Elődeim a keresztény harcosok dárdaírt és fegyvereit áldották meg és boldog vagyok, hogy egy katolikus újságíró működésére kérhetem az ég áldását.

— **(Vihar.)** A vén idő, egy látszik, egy kissé megzavarodott és a fővári kalendarium után indult. — Alig hogy elmult a naptári kénikula, ő is elraktározta a forróságot s most jeget aszal, záporral és viharral vegyest. A budapesti széles, sőt viharos napoknak, a mint tudósítók jelentik, méltó párja akadt Karszentmiklóson, a hol éppen vásár volt. Valóságos orkán fejlődött ki néhány perc alatt. Felforgatta a sátrakait, árnbudákat, fűket tördelt s. b. Hasonló vihar volt kevés esővel Dömsödön és Ráczkén.

— **(Csinos emeleti utcai lakás.)** Két szoba és konyhával (Gargon-lakásnak is igen alkalmas) Deák Ferenc-utca 12. sz. alatt, október 1-től kezdve kiadó. Tudakozni lehet az Újság kiadóhivatalában. — Telefon 204. sz.

— **(Egy fodrász üzenetnek)** igen alkalmas bolt-helyiség október 1-től kezdve több évre jutányos áron kiadó. Felvilágosítást ad az Újság kiadóhivatala Kolozsvárra.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, pénteken, aug. 26-án:

Hófehérke.

Regényes színmű 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, szombaton, augusztus 27-én:

KERESD A SZIVED.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Pénteken: Hófehérke.
Szombaton: Keresd a szíved.
Vasárnap: A tékozló.

* **Lotti ezredesei.** Tegnap este „Lotti ezredesei”-t elevenítették fel a nyári színházban szép számmal közönség jelenlétében. Károlyi Leona játszta ezúttal először Lottit. Sikkes, eleven, pajzán színezett volt. Csinos toaletti emelték az ügyes játék, a szép éneke és grációs táncba ügyesség. A tapsból bőven kijutott Károlynak épugy, mint szereplő társainak, kik közül Szegő, Mészáros, Kassai, Dezséri sokszor megnevetítették a publikumot.

* **Keresd a szíved.** Jókai-estje lesz szombaton a Nyári Színházban, a mikor a költő „Keresd a szíved” című gyönyörű színműve kerül színpadra.

* **Pénz.** A Nyári Színház legközelebbi újdonsága Heijermann drámája, a „Pénz” lesz. A realizmus, hatóság darabban Szakács, Szentgyörgyi, Tólvölgyi Margit, Mészáros, Lackó Aranka, Dezséri, Gál Janka és Szegő jutottak elsőrendű szerepekhez. — A „Pénz” próbái Szakács rendezése mellett már megkezdtek.

Táviratok

Pitreich a királynál.

Bécs, aug. 25.

Pitreich hadügyminiszter ma Ischlben kihallgatáson vett őfelségénél, mely után részt vett a családi ebéden.

Osztrák miniszterek utazása.

Bécs, aug. 25.

Körber miniszterelnök tegnap este Ischl-ből, — Wittek vasutügyi miniszter Prágából ideérkezett.

A japán—oros háború.

— Legújabb híres. —

Budapest, aug. 25.

Londonból jelentik: Az oroszok szárazföldi aknákat helyeztek el Port-Artur védelmére.

A japánok ostroma gyengült. Eddig 28 000 embert vesztettek.

Bécs, aug. 25.

Egy Reichenberg nagyiparos cég magántáviratot kapott Port-Artur bevételéről.

Pétervárról jelentik: Alexejew tábornok jelentése szerint a japánok e hó 19-én erős rohamot intéztettek Port-Artur ellen és több erődítést foglaltak el.

Masin ezredes — visszautasítása.

Pöstyén, aug. 25.

Itt időzik most üdülés céljából Masin ezredes, a belgrádi királygyilkosok egyik vezére.

A sétateren találkozott Kvaszil Johanna prágai művésznővel, akivel egy izben, belgrádi vendégszereplése alkalmával már találkozott.

Az ezredes köszöntötte a művésznőt, de az elfordult tőle és otthagytta. Ez a mellőzés fáj az ezredesnek, aki felküldött a művésznő lakására és megkérdezte tőle:

— Talán fél tőlem?

A művésznő a következő elmés választ küldötte:

— Nincs okom félni, nem vagyok királyné!

A csehországi hadgyakorlatok elmaradása.

Budapest, aug. 25.

Őfelsége ma elrendelte, hogy a csehországi hadgyakorlatok ne tartassanak meg és a csapatok mielőbb térjenek vissza helyőrségeikhez.

Fellázadt katonák.

Budapest, aug. 25.

Párisból jelentik: A francia 32-ik gyalogezred tartalékosai a kaszánya udvarán zendülést inszenáltak, mert egyik századparancsnok néhány órával meghosszabbította a gyakorlatok idejét. A vizsgálatot megindították.

Segítség a harsányi tűzkárosultaknak.

Nagyvárad, aug. 25.

A biharmegyei Nagy-Harsány község tűzkárosultjainak Tisza István sajátjából 28 mm. gabonát adományozott, azonkívül 450 kor. álmegélt utalványoztatott.

A ketrecbe zárt gyermek.

Budapest, aug. 25.

Az árvaszék átiratban értesítette Berg Antalt, — ki gyermekét ketrecben tartja — hogy a mennyiben nem változtatja meg nevelési rendszerét, a gyermeket elveszik tőle és költségére fogják valamely internátusban elhelyezni.

Aru- és értéktőzsde.

Budapest, aug. 25.

Budapesti gabonatőzsde.

Készáruban ma most kevés vételkedet tanúsítottak és ennek következtében a 10,000 mázsa buza 5—7 és fél fillérig olcsóbban kelt el.

Tengeri és rozs 5—10 fillérig olcsóbb, zab változatlan.

Ma nem volt felmondás.

Az 1904. évi aug. hó 23. esti 6 órált aug. 24. esti 6 óráig Budapestre.

Érkezett:	Elszállított:
Buza... 49037 mm.	Buza... — mm.
Rozs... 3347 „	Rozs... — „
Ros... 4400 „	Arpa... — „
Zab... 6488 „	Zab... 205 „
Tengeri... 14528 „	Tengeri... 2455 „
Répe... 109 „	Répe... — „

Liszt... 714 „	Liszt... 29401 „
Korpa... — „	Korpa... 978 „
Összesen: 78963 mm.	Összesen: 33039 mm.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet alacsonyabb amerikai jegyzésekre lanyhult és az összes gabonamennyiség 6 fillértől 15 fillérig olcsóbban zárltak.

A forgalom élénk maradt.

	Kezdeté	Változás
Buza okt.	10.81	1084—1085
Buza apr.	11.02	1104—1105
Ros... ..	—	—
Ros októberre ..	832	833—834
Ros... ..	—	—
Zab... ..	—	—
Zab okt.	725	739—729
Zab... ..	—	—
Tengeri aug.	752	759—758
Tengeri máj. 1905.	753	759—758
Tengeri... ..	—	—
Répe... ..	—	—
Répe aug.	—	—

Budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsdén jobb külföldi hírekre és a déli tőzsdén a Magyar hitelbank felévi mérlege kihirdetésére az irány némileg javult és a két hitel, Államvasuti és Rimamurányi vasmű részvények 1—2 koronával emelkedtek.

A forgalom azonban igen csekély volt. Az utolsó prolnagáció gyors, sima és drágább ellátást nyer.

REGÉNY.

Az al-mandarin.

Írta: Hyan Hans.

Fordította: Jeanette.

Amerikai—chinai detektiv-regény a jelenkorból.

(73)

— Nos tehát — folytatá a detektiv — emberünknek más módot kell követnünk, hogyha célt akarunk érni.

Felteszem, hogy azon chinai, kitől Johnson Angelika megjegy, az általunk üldözött rabló.

Ekkor absolute biztosnak látszó, hogy valamely kínai jár-ke, hanem minden eshetőségre készen, európai ruháját is készletben tartja.

Akkor pedig a most bekövetkezendő esős időszakban a Pekingben járhatatlan utakon bizonyára lóháton fog közlekedni — ilyen embereket rendszerint nyugtalan természetűek nem enged sokáig szobában maradni, mindenek előtt felát szükségesnek tartom, a lóköcsönöz egyéneknek tudakozódni ilyenforma egyén után.

Egy Miangho nevű egyén, azt hiszi, hogy köcsönözni közé tartozik a mi emberünk is, amennyire pedig én a chinaiakat ismerem, megfelelő kártyázásért kész lesz kezünk közé szolgáltatni.

Véleményem szerint azonban erre nem sokat számíthatunk.

Ha a chinaiak elismert megbízhatatlanságát tekintetbe veszem és másodsorban, ha fel is létezőm ezen esetben ama ritkaságot, hogy őszinte, akkor Miangho tévedhet, harmadszor pedig bizonyos vagyok, hogy ezen ember, feltéve, ha az egész állításból csak egy szó is igaz, a tudomásra jutottat arra használja fel, hogy a gonosztervű megsejtsen és futni engedje; hiszen velünk szemben mindig meg van ama mentés, hogy az illető nem jött többé el.

Mr. Morris eme fejtegetés után szünetet tartott.

Ekkor hirtelen azt mondá Pretrius Pál:

— Mit szólna Mr. Morris ahhoz, hogy keressük fel egyszer, Liotschengel, az öreg generális fiát, kinél Merker tanáró látogatában volt?

— All right! nagyszerű eszme! A detektiv örömeiben ütogette.

— Igó, látja kedves barátom, így szegyenit meg a tanítvány a mesterét!... de most azonnal menjünk... Nem látom ugyan még be, hogy mily irányban segíthet nekünk ez ifjú, azonban maga azon tény, hogy Liotscheng Európában tartózkodott, ott tanult és remélhetőleg ezen utatós chinai hazugságokról leszokott, szövetség-társunkká teheti.

Liotscheng generális házában a legnagyobb előzetesekkel fogadták a két detektivet. Fia befolyás, kinek a szabad, őszinte európai érintkezési mód megtetszett, száműzött a generális házából mindennemű mezei chinai ceremóniát.

Mindennek dacára a köcsönöz üdvözlések, melyeknél az öreg generális is jelen volt és a melényl thea és szivarral fogadták őket, megelégedés időt vett igénybe. — Csak midőn az ifjak Tscheng, félig chinai, félig európai módon berendezett dolgozószobájába vonultak vissza, kezdődött a beszélgetés kedélyessé lenni.

Tscheng nagyon értelmes, okos ember benyomását tette rájuk. A második irodalmi vizsgát tette le, mielőtt Európába ment.

Az irodalom, vagyis a régi klasszikus és hittan tanulása a chinaiaknál legmagasabb képzettség; vagy pedig a csillagászat. Tizenhat éves korában elérte a Sin-tai rangot, vagyis „virágzó tehetség”, huszonkét éves korában pedig a Tschujini, vagyis középudomány ember lett.

Lehetséges, hogy előkelő rokonai befolyása és hozzájárult, hogy ily korán végezze el, mindenesetre tény az, hogy csak kitűnő elme, képes ezen nehéz és sok gondolatot igénylő chinai klasszikus tanulmányt, ily rövid idő alatt elvégezni.

Miután azonban Tschemy ur Európát megismerni és megszeretni tanulta, miután London, Páris és Berlinben tanulmányt folytatott, sőt angol, francia és kevéssé németül is megtanult, nem izlett többé neki a chinai irodalom tanulmányozása.

Ezen csupán régi módszereit istenítése hazájának; mutatta, új benyomásokkal telt agyát és az öreg generális megengedte, hogy fia a harmadik foku vizsgát mellőzzé, mely egyedül képesíti a chinait a magasabb hivatalnoki pályára.

Liotscheng visszavagyott Európába és a két amerikai detektiv megérkezése éppen kapóra jött, hogy arról beszélgethessen, a miért szívesen elhagyta volna hazáját, ha apja iránti kegyelet nem tartja őt vissza.

Mivel szolgálhatok nektek kedves barátom? — folytató dolgozó szobájába érkezve a megkezdett beszélgetést, — mert tudjátok meg, semmi sem fog nehezemre esni, hogy megelégedeteket kiérdemeljem. Pál sajátállattal tapasztalta, hogy a fiatal Tscheng, dacára Európába való tartózkodásának, nem sokott még teljesen le a chinai nevelésű tudatvariaságáról.

Mr. Morris azonban, ki közönyösebb természetű volt, figyelembe sem véve ezt, nyíltan elbeszélte jövetelek célját.

Elbeszélte gyanúját a mandarin áruházban járó chekhaból és kitérte tanácsát ez ügyben, ha oly ezíves akarna lenni.

A chinai azt válaszolta, hogy akarat-szó jelen esetben szó sem lehet; egyszerűen kényszerítve van ily nagybecsű látogatóknak teljesen kedvükben járni.

Egészen más azonban, hogy tehetségében áll-e ez! Megengedi-e két tisztelt barátja, hogy pár percig gondolkodhassék e tárgyról?... Igó?... Akkor felkéri őket addig, berendezését, könyvtárát és néhány értéketlen műtárgyat megtekinteni.

A két detektívnek nem sok érzéke volt, chinai és japán művészet iránt. Azt azonban mégis belátták, miszerint például, ami két méter magas és két méter széles, japáni kéklakkból elefántcsont faragványokkal díszített és gyémántokkal kirakott fateretbe foglalt ernyő; nagyon ritka, értékes műtárgy lehet.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

R. K. Nagy-Ág. Levelét átadtuk illetékes helyre, honnan közvetlenül kap arra választ. Itt e helyen külön is üdvözljük a legfrissebb babérát.

Sz. 13412—902 bftö.

Másolat.

Ő Felsége a Király nevében!

A kolozsvári kir. ítélőtábla mint főlebbviteli büntető bíróság Gál Jenő kir. ítélőtáblai tanács elnöklete alatt, br. Rudnyánszky Béla, Pap Farkas, Ince Gerő és Sámli László kir. ítélőtáblai bírák, valamint dr. Miksa Pompeius kir. ítélőtáblai tanácsjegyző mint jegyzéknyvezető részvevő mellett nyomtatvány után elkövetett rágalmaszást megsejtő miatt vádolt Lőte Jenő elleni büntető ügyében a kolozsvári kir. törvényszéknek mint büntető bíróságnak az 1902. évi december hó 18. napján megtartott nyilvános főtárgyalás alapján 13412—902, bftö. sz. a hozott ítélet ellen a kir. ügyesség vádolt és védője által bejelentett felebbbész folytán Lázár Aurél kir. főügyési he yettes mint közvádlónak dr. Menyhárt Gáspár ügyvéd mint sértett képviselőjének, a szabadlábon levő Lőte Jenő vádlottnak és dr. Pap József ügyvéd mint különvált jelenlétében Kolozsvárt 1903. évi április hó 15. napján megtartott nyilvános felebbviteli főtárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után, hozta a következőket:

Ítélt:

A vádnek illőre a vádlottnak a miatti remiségi panasz, hogy a kir. törvényszék a főtárgyalás elnapolása iránti indítványát mellőzte, figyelembe nem véteik s az ennek következtében érdeklő felülvizsgálat alá vett elsőbírósági ítélet azzal a részbeni változtatással, hogy a vádott terhéről rágalmaszást vétsége miatt (5) öt napi fogháza stváltatandó 50 korona mint fű és (1) egy napi fogházzal helyettesítendő 10 korona mint melék pénzbüntetésre ítéltetik, helybenhagyatik.

Indokok:

A marosvásárhelyi kir. törvényszéktől megszerzett iratokból kitűnik, hogy ezen kir. törvényszéknek nem a sértett ellen s nem is a bíróság miatt, hanem Király János, Király Perenc és Blága Márton ellen van az eljárás folyamatba téve a miatti, mivel a nevezettek a bíróság alkalmával lopást követtek el. Minthogy pedig ilyen körülmények között bármi is legyen ezen bünyönek eredménye az abban foglalt adatok az állított tény valódiságának bizonyítására nem szolgáltatnak. Minthogy továbbá az állított tények valódiságának igazolása vonatkozás az is közömbös körülmény lenne, ha az Apór és Berenczey családok kihallgatása kért tagjai bizonyítják is azt, hogy a bírósávról tudtak és beleegyeztek nélkül kezdték meg; annál fogva az amiatli semmiregí panaszok, hogy a kir. törvényszék azt az indítványt, miszerint a főtárgyalás a marosvásárhelyi kir. törvényszék előtt folyamatba levő büntető felebbviteli elnapoltassék és hogy ugyancsak a por és Berenczey családok több tagjának kihallgatása miatt is elnapolandó, mellőzték, mint alaptalanok figyelembe nem véteket. Az érdeklő felülvizsgálat alá vett elsőbírósági ítélet a büntetésre vonatkozó rész kivételével a vonatkozó indokainál fogva hagyatott helyben. A büntetésre vonatkozó része pedig azért változtatott meg, mert a vádott mellett elsőbírósággal felsorolt enyhítő körülmények nagyobb méltatást igényelnek, mihez képest annak tartama a bünyösgé jókaval arányban állóan leszállítottatik.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca